

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudkyň JUDr. Milady Tomkové a JUDr. Kateřiny Šimáčkové v právní věci žalobkyně: **Mgr. D. K.**, zastoupené JUDr. Ludmilou Köhlerovou, advokátkou, se sídlem Svornosti 2, Havířov - Město, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, proti rozhodnutí žalované ze dne 27. 8. 2007, č. X, o námitce podjatosti vznesené žalobkyní v řízení o žalobě vedené u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. 21 Cad 181/2007,

takto:

Soudce Krajského soudu v Ostravě, JUDr. Petr Indráček, **není** vyloučen z projednávání a rozhodnutí v řízení o návrhu žalobkyně vedeném u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. 21 Cad 181/2007.

Odůvodnění:

Žalobkyně podala dne 15. 10. 2007 žalobu proti rozhodnutí žalované ze dne 27. 8. 2007, č. X. Podáním ze dne 27. 7. 2009 žalobkyně požádala o vrácení kauzy soudci JUDr. Gertrudě Siejové, nebo o přidělení případu jinému soudci, a to z důvodu možné podjatosti soudce JUDr. Petra Indráčka. Námitku opírá žalobkyně o následující skutečnosti: jmenovaný soudce se podle jejího tvrzení podílel na likvidaci žalobkyně jakožto politicky nevyhovující, neboť se již jednou zabýval otázkou plného invalidního důchodu za účastenství žalobkyně v řízení, a to v její neprospěch. Neměl soucit, přestože je sám zdravotně postižený. Žalobkyně nemá důvěru k takovému soudci, neboť v roce 1989 byl s ní veden politický proces (zaměstnavatel žalobkyni otrávil antibiotiky, neboť se odmítla podílet na jeho trestné činnosti, a poté ji v době pracovní neschopnosti vyhodil ze zaměstnání). Námitka podjatosti byla poté Krajským soudem v Ostravě, předložena Nejvyššímu správnímu soudu, který je podle § 8 odst. 5 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), věcně příslušný o námitce podjatosti rozhodnout. Podle vyjádření JUDr. Indráčka, vůči němuž námitka podjatosti směřuje, nejsou dány důvody jeho podjatosti.

Podle § 8 odst. 1 s. ř. s. jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávání věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech. Podle odst. 5 téhož ustanovení může účastník nebo osoba zúčastněná na řízení namítnout podjatost soudce, soudní osoby, tlumočníka nebo znalce. Námitku musí uplatnit do jednoho týdne ode dne, kdy se o podjatosti dozvěděl;

zjistí-li důvod podjatosti při jednání, musí ji uplatnit při tomto jednání. K později uplatněným námitkám se nepřihlíží.

Podle § 8 odst. 5 s. ř. s. musí být námitka zdůvodněna a musí být uvedeny konkrétní skutečnosti, z nichž je dovozována. Nejvyšší správní soud poznamenává, že v daném případě námitka směřovala (a konkretizace důvodů byla uvedena) pouze vůči soudci JUDr. Petru Indráčkovi (nespokojenost s jeho dřívější činností, nedůvěra v jeho osobu). K tomu Nejvyšší správní soud uvádí: Soudci jsou vyloučeni z projednávání věci pro jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům. Poměr k věci vyplývá především z přímého právního zájmu soudce na projednávání věci; tak je tomu v případě, kdyby byl sám účastníkem řízení, nebo v případě, že by mohl být rozhodnutím soudu přímo dotčen na svých právech (např. kdyby jinak mohl být vedlejším účastníkem). Vyloučen je také soudce, který získal o věci poznatky jiným způsobem než z dokazování při řízení (např. jako svědek vnímal skutečnosti, které jsou předmětem dokazování). Soudcův poměr k účastníkům nebo k jejich zástupcům může být také založen především příbuzenským nebo jemu obdobným vztahem, např. vztahem přátelským či naopak zjevně nepřátelským. Zákon přitom přímo vylučuje, aby důvodem pochybnosti o soudcově nepodjatosti mohly být okolnosti, které spočívají buď v jeho postupu v řízení v projednávání věci, nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.

V postupu soudce při projednávání konkrétní věci se totiž projevuje samotný výkon soudnictví a tyto okolnosti samy o sobě nemohou být důvodem k pochybnosti o nepodjatosti soudce. V daném případě žalobkyně uvádí celou řadu skutečností, žádná z nich však nesvědčí o přímém poměru jmenovaného soudce k věci, nebo k účastníkovi - žalobkyni. Ani soudce sám si takového poměru není vědom, jak vyplývá z jeho vyjádření k námitce podjatosti. Jmenovaný soudce výslovně uvádí, že jméno žalobkyně je mu známo toliko z pracovního styku, ovšem pro odstup času si již ani konkrétní okolnosti případu nepamatuje. V posuzované věci je třeba uvést, že rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 odst. 1 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Vzhledem k tomu lze vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí přidělené věci jen výjimečně a ze skutečně závažných důvodů, které mu reálně brání rozhodnout v souladu se zákonem nezaujatě a spravedlivě. Žalobkyní tvrzené důvody, jak bylo výše uvedeno, nejsou tohoto charakteru a důvod pochybovat o nepodjatosti soudce, který rozhoduje v dané věci, nelze dovodit ani z vyjádření tohoto soudce, ve kterém potvrzuje, že k věci, ani k účastníkům nemá žádný osobní vztah. O případné podjatosti uvedeného soudce pak nesvědčí ani jiná skutečnost obsažená ve spise. Žalobkyně namítla, že JUDr. Indráček projednával a rozhodoval její jinou věc, a v tomto sporu neměla úspěch. Jak plyne ze shora uvedeného ustanovení § 8 odst. 1 s. ř. s., důvodem pro vyloučení soudce nemohou být okolnosti, které spočívají v jeho rozhodování v jiných věcech, tedy v tomto případě dřívější rozhodování JUDr. Indráčka o plném invalidním důchodu za účasti žalobkyně. Pro úsudek o podjatosti soudce a nemožnosti rozhodnout v důsledku toho nestranně a nezávisle pak není dostačující toliko obecné či subjektivní přesvědčení žalobkyně. Z uvedených důvodů Nejvyšší správní soud vznesené námitce podjatosti jmenovaného soudce nevyhověl, což vyjádřil ve výroku tohoto usnesení (§ 8 odst. 5 s. ř. s.).

Ustanovená advokátka podala dne 24. 9. 2009 vyúčtování za poskytnuté úkony právních služeb podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), a to na základě výzvy soudu v informaci o probíhajícím řízení u Nejvyššího správního soudu. V tomto vyúčtování požadovala odměnu za 6 úkonů právní služby provedených doposud při zastupování žalobkyně v řízení. V případě ustanovení advokáta platí hotové výdaje za zastupování a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 7 s. ř. s.). K nastolené otázce odměny ustanoveného zástupce NSS uvádí následující:

Ustanovená zástupkyně usuzuje o věci správně, když ve svém dopise Nejvyššímu správnímu soudu předpokládá, že o odměně za zastupování v celém řízení bude rozhodovat soud prvního stupně po pravomocném skončení věci. Přesto k doloženému vyúčtování Nejvyšší správní soud poznamenává pro vysvětlení, že v řízení probíhajícím u Nejvyššího správního soudu o námitce podjatosti by jí mohla alespoň teoreticky (myslitelně) náležet odměna za písemné podání soudu týkající se věci samé podle § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu. Stručné písemné podání ustanovené zástupkyně Nejvyššímu správnímu soudu k řízení ve věci podjatosti v daném případě se netýkalo věci samé (podání obsahovalo pouze údaj, že žalobkyně nevznáší námitku podjatosti ke složení šestého senátu Nejvyššího správního soudu a sdělení úkonů k vyúčtování). O odměně ustanovené zástupkyni za těchto okolností není možno uvažovat, neboť se nejedná o takový úkon, za který by bylo možno odměnu přiznat.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. října 2009

JUDr. Bohuslav Hnízdl
předseda senátu